

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОГО ПРАВА

Матеріали X міжнародної
науково-практичної конференції

(25 квітня 2025 р.)

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
Кафедра кримінального процесу

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Кафедра юстиції

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
Кафедра організації судових, правоохоронних органів та адвокатури
НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ЮРИСТІВ
ГО «СТАЛЕ ПРАВОСУДДЯ»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОВОГО ПРАВА

Матеріали X міжнародної науково-практичної конференції

(25 квітня 2025 р.)

Харків
«Право»
2025

Відповідальна редакторка *Л. М. Москвич*

Актуальні проблеми судового права : матеріали X міжнар.
А43 наук.-практ. конф. (25 квіт. 2025 р.) / [відп. ред. Л. М. Москвич] ;
Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. кримін. процесу ;
Навч.-наук. ін-т права Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка, Каф. юстиції ;
Нац. ун-т «Одеська юрид. акад.», Каф. орг. суд., правоохорон.
органів та адвокатури ; Нім.-Укр. об-ня юристів ; ГО «Стале правосуддя». –
Харків : Право, 2025. – 376 с.

ISBN 978-617-8612-04-7

Збірник містить матеріали Десятої міжнародної науково-практичної конференції з актуальних проблем судового права, у якій взяли участь відомі вітчизняні та зарубіжні науковці та практики. Організаторами заходу виступили кафедра кримінального процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, кафедра юстиції ННІ права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кафедра організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», Німецько-Українське об'єднання юристів і ГО «Стале правосуддя». В основу видання покладено доповіді, виголошені учасниками конференції, які торкаються різноманітних аспектів судового права.

УДК 349.42

Матеріали викладено в авторській редакції.
Відповідальність за їхню якість, достовірність,
відсутність текстових запозичень несуть автори.

Відеозапис конференції за посиланням:

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2025

ISBN 978-617-8612-04-7

© ТОВ «Видавничий дім «Право», 2025

Список використаних джерел

1. Пархета А. А. Полеміка розуміння поняття правового прецеденту. *Актуальні проблеми держави і права*. 2010. № 3. С. 411–417. URL: <http://www.apdp.in.ua/v53/63.pdf>
2. Марченко А. А. Судовий прецедент у правовій системі України (1991–2010 р.р.) : дис. ... канд. юр. наук. К., 2015. 202 с. URL: <https://elar.naiu.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/d9e0109c-5054-4c81-a14e-bb7d9125ad2a/content>
3. Шевчук С. В. Загально-теоретичні проблеми нормативності актів судової влади: автореф. дис. ... докт. юрид. наук. Харків, 2008. 39 с. URL: <https://mydisser.com/files/95710455.doc>
4. Власенко В. В. Співвідношення понять «судовий прецедент» та «судова практика» : теоретико-правові аспекти. *Київський часопис права*. 2021. № 1. С. 27–32 URL: <https://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava/article/view/5/4>

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» Кравченко М. О.

Чорний М. М.

*аспірант кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури
Національного університету
«Одеська юридична академія»*

ДО ПИТАННЯ ВЗАЄМОДІЇ СУДДІВ ТА ПРОКУРОРІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Взаємодія суддів та прокурорів є комплексною та багатоаспектною проблематикою, яка вже упродовж тривалого часу привертає увагу як науковців, так і практиків. Сучасна хвиля актуальності дослідження взаємодії цих двох суб'єктів обумовлюється запровадженням воєнного стану на території України та появою нових викликів, з якими стикаються ці два представники правничої професії.

Задля систематизації матеріалу його викладення буде здійснено шляхом висвітлення окремих аспектів взаємодії суддів та прокурорів.

1. Правове регулювання взаємодії суддів та прокурорів. Регулювання взаємовідносин між суддями та прокурорами знайшло відображення як на національному, так і міжнародному рівнях. Щодо вітчизняного законодавства, то варто звернути увагу на Закони України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 р., «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 р., кодекси етичної поведінки представників вищезазначених професій, процесуальне законодавство. Щодо міжнародних правових документів, то заслуговують на увагу положення Висновку № 12 (2009) Консультативної ради європейських суддів та Висновку № 4 (2009) Консультативної ради європейських прокурорів до уваги Комітету міністрів Ради Європи про відносини між суддями та прокурорами в демократичному суспільстві від 08.12.2009 р., Рекомендації Rec (2000) 19 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо ролі прокуратури в системі кримінального правосуддя тощо.

2. Спільне призначення професій у суспільстві. Безумовно, з першого погляду суддям та прокурорам відводиться різна роль у суспільстві. Так, відповідно до ст. 2 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 р.: «Суд, здійснюючи правосуддя на засадах верховенства права, забезпечує кожному право на справедливий суд та повагу до інших прав і свобод, гарантованих Конституцією і законами України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України». У свою чергу, на прокуратуру відповідно Конституції України покладаються функції з підтримання публічного обвинувачення в суді; організації і процесуального керівництва досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку; представництва інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом.

У той саме час як судді, так і прокурори, мають на меті утвердження ідеї верховенства права в державі, що і об'єднує призначення цих двох професій.

3. Особлива сфера взаємодії. Зазвичай взаємодія судді та прокурора знаходить прояв в рамках професійної діяльності, а переважна більшість взаємовідносин викликає під час стадії судового розгляду справи (хоча не обмежується нею та може мати місце і в рамках стадії досудового розслідування, виконання рішення або його оскарження). У той саме час, взаємодія суддів та прокурорів може мати позаслужбовий характер та базуватися на особистих стосунках.

4. Взаємодія суддів та прокурорів передбачає дотримання не лише правових принципів та засад, але й морально-етичних норм поведінки, які закріплені у Кодексі професійної етики та поведінки прокурорів від 27.04.2017 р. та Кодексі суддівської етики від 22.02.2013 р. Так, ст. 17 Кодексу професійної етики та поведінки прокурорів присвячена повазі до незалежності суддів, ст. 19 – недопущенню проявів корупції (передбачено заборону втручатися чи здійснювати у випадках чи порядку, не передбачених законодавством, вплив на суддів), а ст. 26 – взаємовідносинам прокурорів з органами судової влади. У свою чергу, аналіз Кодексу суддівської етики свідчить про відсутність якоїсь окремої профільної статті, яка була би присвячена взаємодії виключно суддів та прокурорів. Натомість містяться лише загальні статті, які передбачають, що «суддя під час здійснення правосуддя у межах та порядку, визначених законом, повинен виявляти тактовність, ввічливість, витримку й повагу до учасників судового процесу та інших осіб» (ст. 8) або, що «суддя не має допускати позапроцесуальних взаємовідносин з учасниками судового процесу у справі, що перебуває у його / її провадженні».

5. Спільні проблеми організації та діяльності в умовах воєнного стану. Зауважимо, що відповідно до ст. 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» від 12.05.2015 р.: «У період дії воєнного стану не можуть бути припинені повноваження ... судів, органів прокуратури, органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, розвідувальних органів та органів, підрозділи яких здійснюють контррозвідувальну діяльність». Крім того, ст. 12⁻² передбачено, що «в умовах правового режиму воєнного стану суди, органи та установи системи правосуддя діють виключно на підставі, в межах повноважень та в спосіб, визначені Конституцією України та законами України. Повноваження судів, органів та установ системи правосуддя, передбачені Конституцією України, в умовах правового режиму воєнного стану не можуть бути обмежені».

Імпонує точка зору А. Лапкіна, який виокремлює дві групи проблем у діяльності судів та органів прокуратури в умовах війни: 1) організаційні проблеми, що пов'язані із належним впорядкуванням систем судоустрою та прокуратури, ефективним управлінням ними, вирішенням кадрових питань в середовищі прокурорського та суддівського корпусу; 2) функціональні, що стосуються забезпечення злагодженого і безперебійного виконання судами та органами прокуратури покладених на них завдань та функцій, а також своєчасного, повного і всебічного

здійснення суддями й прокурорами своїх службових обов'язків [1, с. 1208].

Підсумовуючи висвітлення окремих аспектів взаємодії суддів та прокурорів, ми можемо зробити висновок, що належне виконання професійних обов'язків кожною зі сторін відносин сприятиме: 1) утвердженню ідеї верховенства права в державі; 2) підвищенню рівня довіри населення до суддів та прокурорів; 3) досягненню завдань кримінального, цивільного та інших видів судочинства.

Список використаних джерел:

1. Lapkin, A. V. Functioning of courts and prosecutor's office in terms of Russian-Ukrainian war. Russian-Ukrainian war (2014–2022 pp.): historical, political, cultural and educational, religious, economical and legal aspects: Scientific monograph. Riga, Latvia: «Baltija Publishing». 2022, P. 1208–1214. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/237/6369/13405-1?inline=1>

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» Свида Олексій Георгійович

Швалюк Д. Ю.

*студент 4 групи, 1 курсу факультету
судового та міжнародного права
Національного університету «Одеська
юридична академія»*

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ У ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА, ЯК НАПРЯМ ФУНКЦІОНУВАННЯ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Конституційний Суд України (далі – КСУ) є єдиним органом конституційної юрисдикції, що діє на території України. За Конституцією України та Законом України «Про Конституційний Суд України» від 2017 року одним з головних напрямлень діяльності Суду зазначається офіційне тлумачення Конституції України

Сюйва Я. С.

ЕЛЕКТРОННЕ ПРАВОСУДДЯ ЯК СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ
ПРОЗОРОСТІ ТА ВІДКРИТОСТІ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ 298

Тимчишин П. А.

ЦИФРОВІ ДОКАЗИ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ: ПРОБЛЕМИ
ДОСТОВІРНОСТІ ТА ДОПУСТИМОСТІ В УМОВАХ ЗАГРОЗ..... 301

Тишківська А. Д.

РОЗВИТОК ІНСТИТУТУ ПРАВОВОГО СТАТУСУ
ПРОКУРОРА У ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОМУ ВИМІРІ 304

Torchyі Rytma

DIGITAL JUSTICE IN THE UAE: THE INFLUENCE
OF TECHNOLOGICAL ADVANCEMENTS ON JUDICIAL
OPERATIONS 308

Хащина Х. О.

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУДОВОЇ ВЛАДИ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ 314

Хізанов О. Д.

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВУ КОМПЕНСАЦІЮ
У СПРАВАХ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ВТРАТОЮ ЖИТЛА
АБО ІНШОГО МАЙНА ЧЕРЕЗ ЗБРОЙНУ АГРЕСІЮ:
ПРАКТИКА ТА ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПРОГАЛИНИ 316

Цимбаліст А. Д.

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРАВОСУДДЯ В УМОВАХ
ВІЙНИ: РОЛЬ ЕЛЕКТРОННИХ СУДОВИХ СЕРВІСІВ..... 320

Челак А. П.

КАДРОВИЙ ДЕФІЦИТ В СУДАХ УКРАЇНИ ЯК НАСЛІДОК
ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ: ПЕРСПЕКТИВИ
ПОДОЛАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 324

Чепой М. І.

СУДОВИЙ ПРЕЦЕДЕНТ ЯК ДЖЕРЕЛО ПРАВА В УКРАЇНІ..... 328

Чорний М. М.

ДО ПИТАННЯ ВЗАЄМОДІЇ СУДДІВ ТА ПРОКУРОРІВ
В СУЧАСНИХ УМОВАХ..... 331

Швалюк Д. Ю.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ У ЗАБЕЗПЕЧЕНІ
ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА, ЯК НАПРЯМ ФУНКЦІОНУВАННЯ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ..... 334